

noget fortvivlet Forsøg paa at forøge Argumenternes Antal. Jeg skal derfor nøjes med et Par Bemærkninger overfor den højtærede Minister.

Den højtærede Minister sagde, at Sammenligningerne med Pensionisterne slet ikke kunde drages. Det har det ærede Medlem fra Ringkøbing for øvrigt allerede svaret paa, og jeg slutter mig der ganske til det ærede Medlem. Det forekommer mig ogsaa, at den højtærede Ministers Citater endog godtgjorde, at Sammenligningen kan drages. Hovedspørgsmaalet er jo imidlertid, om der, da Tiendeloven blev gennemført, har været spurgt Præsterne, om de vilde gaa ind paa den Gennemsnitsberegning, som da blev lagt til Grund, eller de for deres Vedkommende maatte ønske at fastholde deres Ret til at oppebære deres Lønning efter Kapiteltakst. Det er det egentlige Spørgsmaal, Spørgsmaalet om den moralske Ret. En saadan Henvendelse til Præstestanden er ikke sket, de have, som jeg for ad anden Vej søgte at paavise, ikke haft nogen Lejlighed til at udtale sig om, hvorvidt de vilde gaa ind paa dette eller ej. Man kan sige, at Staten har Ret til at forandre sine Love, Embedsmændene maa bøje sig derfor og have ikke noget stringent Retskrav. Nej, men de have absolut et Billighedskrav, en moralsk Ret, som man her i Tinget aldrig, saa længe jeg har været her, har nægtet andre Embedsmænd, hvis Lønninger ere blevne beklippede. Tværtimod, man har været ret omhyggelig for at efterkomme den moralske Ret. Næsten ved enhver Lønningslov har der vist sig at være en eller anden Bestemmelse, hvis Følger for de forskellige Kategorier af Embedsmænd man ikke har kunnet overse, men næste Aar have de vedkommende naturligvis selv opdaget, at de led Tab, og have henvendt sig til Tinget med Ønske om at faa Fejlen rettet, og jeg mindes ikke, at vi en eneste Gang have nægtet det, selv om vi derved skulde foretage Rettelser i en Lov, der kun har været i Virksomhed et eller to Aar. Det er, som det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) sagde, ganske umuligt for Præsterne at se, hvorfor de som Embedsmænd skulle behandles mindre retfærdigt end andre Embedsmænd, og det er jo det, de blive.

Imidlertid, trods den højtærede Ministers kraftige Forsøg paa at bevise Sammenligningens Umulighed, forekommer det mig, at han i Realiteten stillede sig ret velvilligt til Sagen. Jeg er nu ikke overdrevent fornøjet med den højtærede Mini-

sters Anvisning paa, at man foreløbig kunde hjælpe de allerdaarligst lønnede Præster ved at give dem et Løntillæg af Stiftsmidlerne. Thi det er jo ikke at opfylde det moralske Retskrav, der her er Tale om. Det er en Hjælp, som de ikke behøve at genere sig ved at tage imod, selv om den i den ærede Ordførers Fremstilling nærmest havde Karakter af en Almisser, men det er ikke det, der er forlangt. Der er forlangt Opfyldelsen af en moralsk Ret. Det er to forskellige Ting. Selv om man hjælper en Smule ad den antydede Vej, bliver Retskravet ikke derfor opfyldt. Jeg forstod imidlertid den højtærede Ministers Slutningsbemærkning saaledes, at naar han nu havde indhentet yderligere Erfaring for, hvad Virkningerne ville blive, og hvor store Beløb der vil medgaa, vilde han være tilbøjelig til paa Grundlag deraf at fremsætte Forslag til en virkelig Afhjælp af de Ulemper, der er Tale om. Jeg vil haabe, jeg har forstaaet den højtærede Minister rigtigt paa dette Punkt, thi i saa Fald staa vi overfor en Løsning af Spørgsmaal i den tilsigtede Retning, om den end ligger et Aar eller saa fremme i Tiden.

Den højtærede Minister fremhævede saa stærkt, at der var 128 Sogne, hvor man i det forrige Finansaar havde naaet til Tiendeafløsning, og hvor Differencen androg noget over 30,000 Kr. Hvis der nu i det kommende Aar viser sig at være et større Antal Sogne med en lignende Difference, maa man ikke glemme, at Godtgørelsesbeløbet for de første 128 Sogneembeder allerede kan være forringet, idet maaske adskillige af Præsterne allerede ere forflyttede, saa at de ikke længere have noget Krav paa Godtgørelse. Tallet forandrer sig altsaa ikke blot paa Grund af Dødsfald, men ogsaa paa Grund af Forflyttelser. Det paaviste det ærede Medlem fra Ringkøbing for øvrigt ogsaa. Jeg er derfor tilbøjelig til at tro, at Beløbet ikke bliver uoverkommeligt, men jeg maa hævde, at der tilkommer dem, som have haft disse Tab i de foregaaende Finansaar, ogsaa naar de ere blevne forflyttede til et andet Embede, inden vi endelig faa denne Berigtigelse, en Erstatning for den Difference, de have tabt, for den Tid, hvori de led Tabet. Hvis de ikke faa den Erstatning, saa bliver det jo ikke en Retfærdighedshandling, som kommer til at omfatte alle. Jeg vil ikke gerne sige, at Ministerens Udtalelser ikke var klare, for jeg var i visse Retninger svært godt fornøjet med dem. Men der